

økonomisk og kulturelt har man evnet at drage den før så oversete samfundsklasse opad til et stade, hvor den virker som et naturligt led i samfundsmaskineriet.

Finn H. Lauridsen.

Vilh. la Cour: To Livslinier. (Haase, 1954.)

Med glimrende oplagthed har dr. la Cour fortsat sine erindringer i et bind om tiden 1902—20. Titlen er veltruffet, for bogen handler virkelig om en mand, der ikke kan få to stridige heste til at gå i spand, og som derfor får en noget ujævn ridetur. Den ene livslinie er den historisk-arkæologisk-videnskabelige, den anden er kampen for den danske og da ganske særligt den slesvigske sag. I dr. la Cours personlighed er spændingen mellem forskning og existens, mellem videnskabens betragtede og undersøgende, men »udenforstående« holdning og den handlende, bestandigt engagerede optagethed af dagens spørgsmål øget næsten til klimax, og bogen igennem bliver det derfor også sagt med stor tydelighed, at det »kald«, den levevej, d. v. s. den skolegerning, først i Lyngby, siden i Birkerød, som økonomisk gav forfatteren det nødvendige, i grunden var en plage; og — skønt det ikke bliver sagt, for selvmedlidenhed hører ikke til dr. la Cours udyder — man aner bag den åbenhjertige tilståelse tragedien i at prisen for at ride galop på to viltre heste på een gang var at finde levebrødet i noget, der ikke kunde tilfredsstille. Var det en plage at være lærer, så var det — derom kender jeg vidnesbyrd nok — dog ikke en plage at have la Cour til lærer, men det er måske en ringe trøst. Bogen handler om 20 års forskning og kamp. På begge livslinier er den fuld af skarpt tegnede portrætter: de historiske professorer Steenstrup, Fridericia og Erslev, museumsfolk som Møllerup og Hauberg — og især er skildringen af de arkæologiske voldstedsopmålinger under den sidstes ledelse uovertræffelig. Fra kamplinien kan nævnes billederne af H. V. Clausen, Harald Nielsen og de fleste betydelige sønderjyske førere. Bogens sidste del er en intenst genoplevet skildring af kampen for »flensborg-linien«, mod den yderliggående annektsionspolitik og mod den radikale regerings tilbageholdenhed. Her udfolder la Cours sans for dramatisk opsætning og beskrivelse sig rigtigt, og han ender med et stort, tit helt fortryllende historiemaleri, oplevet og genfortalt næsten som i en rus, af genforæningsbegivenhederne. Dr. la Cours evner som samtidshistoriker er ubestridelige; det gælder også når han skriver selvbiografi, og han undlader ikke at gøre dybt indtryk på den, der i mange henseender ved sig hjerteligt uenig i hans synspunkter. Jeg skulde tro, at mange af dem, der personligt har fulgt dr. la Cour i dette bevægede afsnit af hans liv, vil finde ham mere blid, mere forsonlig, mere »ydmyg« end ventet i denne bog. Sådan husker de ham næppe fra den tid, da slagene stod, og i virkeligheden gør han i sine erindringer afbigt for adskilligt, ikke overfor standpunkter, men overfor personer. Grundtvig taler et sted om at fyldes med den visdom, som ydmyghed er sjælen i, og hvorved ej hovmod hæfter. Det er ud af denne slags visdom, disse erindringer er skrevet. De undlader ikke at irritere, men de tvinger til respekt for mennesket bag standpunkterne.

P. G. Lindhardt.